

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr. 2/2026**

Rīgā, 2026. gada 4. martā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2026. gada 18. februāra sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Toms Ostrovskis

konstatē:

[1] Biedrības valde 2025. gada 23. decembrī saņēma privātpersonas (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzējs") iesniegumu (turpmāk tekstā – "Sūdzība") par 2025. gada decembrī SIA "Kurzemes Vārds" (turpmāk tekstā – "Izdevniecība") ziņu portālā Liepajniekiem.lv (turpmāk tekstā – "Portāls") publicēto rakstu (turpmāk tekstā – "Raksts") un Latvijas Sabiedriskā medija (turpmāk tekstā – "LSM") kanālā LTV1 raidījumā "Dienas ziņas" pārraidīto sižetu (turpmāk tekstā – "Sižets").

[2] Sūdzības iesniedzējs informē, ka Sižetā un Rakstā ietvertā informācija un tās detalizācijas pakāpe ļauj identificēt konkrētu nepilngadīgo personu, kas vairākus mēnešus iepriekš atzīta par cietušo administratīvā pārkāpuma procesā. Sūdzības iesniedzējs paskaidro, ka šajā lietā viņš ticis atzīts par vainīgo un saņēmis sodu – brīdinājumu. Sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Raksts un Sižets uz nepilngadīgo atstājis nelabvēlīgas emocionālas sekas – mediju rīcība, padarot ģimenes iekšējo konfliktu par publisku apspriešanas objektu kaitējusi bērna labbūtībai un drošībai.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka Sižetā iekļautas norādes uz to, ka konflikts noticis ģimenē, nevis viņa darbavietā – izglītības iestādē. Taču sniedzot informāciju Raksta un Sižeta veidotājiem, kas to apliecina, viņš šo informāciju nav uzskatījis par paredzētu publiskošanai. Sūdzētājs skaidro, ka saziņā ar Portāla žurnālisti ir norādījis, kas vēlas aizsargāt nepilngadīgo – raksts pārkāpšot tā privātumu, un viņš vēlas to aizsargāt no šāda veida publicitātes. Žurnāliste viņam paskaidrojusi, ka redaktori ir informēti par raksta sensitīvo dabu, taču, neraugoties uz minēto, uzskata, ka sabiedrību nepieciešams informēt par administratīvā pārkāpuma lietas apstākļiem.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Raksts un Sižets pārkāpis Ētikas kodeksa 3. un 4.7.2. punktus, kuros noteikts, ka īpaši aizsargājamas ir bērnu un nepilngadīgo tiesības un medijiem jāievēro īpaša piesardzība iegūstot, apstrādājot un izplatot informāciju par bērniem un nepilngadīgajiem. Konkrētajā gadījumā mediji rīkojušies pretēji – tie apzināti publicējuši tādu detaļu kopumu (tēva uzvārds, amats, politiskā piederība, bērna mācību iestāde un precīzs konflikta apraksts), kas izslēdz jebkādu bērna anonimitāti. Sūdzības iesniedzējs norāda, ka Ētikas kodeksa 4.8. punkts paredz, ka "iegūstot sensitīvu informāciju par kādu fizisku vai juridisku personu, plašsaziņas medijiem ir jāpieliek visas pūles, lai šādas informācijas nesankcionēta noplūde nenodarītu kaitējumu šai personai. Izplatot šādu informāciju, plašsaziņas mediji samēro sabiedrības intereses un konkrētai personai iespējamo kaitējumu". Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka abiem medijiem bija pienākums veikt interešu svēršanu, tā nav veikta vai tikusi veikta formāli un ļaunprātīgi, jo pastāvēja alternatīvas, kā informēt sabiedrību, nekaitējot bērna privātumam.

Sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Portāls apzināti izvēlējās nodarīt kaitējumu bērnam, lai gan tika brīdināts par sekām. Lai arī žurnāliste norādījusi, ka parūpēsies, lai nav iespējams identificēt, par kādu bērnu ir runa, publikācijā esot minēts, ka cietušais ir Sūdzības iesniedzēja bērns.

Savukārt par LSM Sūdzības iesniedzējs raksta, ka tas nepamatoti uzskatījis, ka viņa bērna dati ir mazāk aizsargājami, jo Sūdzības iesniedzējs ir amatpersona. To apliecinot krasi atšķirīgā attieksme

pret līdzīgiem faktiskajiem apstākļiem un bērnu datu aizsardzību citā "Dienas ziņu" sižetā par Valsts policijas lēmumu izbeigt kriminālprocesu pret vecākiem, kuri atteicās no ārstniecības ar difteriju saslimušiem bērniem. Neskatoties uz šīs lietas milzīgo sabiedrisko nozīmi, LSM šajā sižetā neizpauđa vecāku vārdus vai uzvārdus, neidentificēja konkrēto slimnīcu vai citas detaļas, kas ļautu tieši šo vecāku bērnus, ievērojot bērna un ģimenes privātumu, informējot sabiedrību tikai par procesa gaitu un iznākumu. Savukārt Sižetā par Sūdzības iesniedzēju atklāts viņa vārds, uzvārds, amats un politiskā piederība, un ka administratīvā pārkāpuma lieta saistīta ar vardarbību pret viņa bērnu.

Sūdzības iesniedzējs lūdz Ētikas padomi konstatēt, ka Portāls un LSM pārkāpuši Ētikas kodeksa normas, uzlikt pienākumu atzīt kļūdu un publiskot Ētikas padomes lēmumu attiecīgajos plašsaziņas līdzekļos, kā arī aicināt ētikas normas pārkāpušos plašsaziņas līdzekļus izvērtēt savu iekšējo redakcionālo politiku attiecībā uz bērnu datu aizsardzību, lai turpmāk nepieļautu situācijas, kurās amatpersonu privātās dzīves detaļas tiek publiskotas uz nepilngadīgu bērnu tiesību rēķina.

[3] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Izdevniecībai un LSM, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[4] Atbildes vēstulē Izdevniecība paskaidro, ka Sūdzību uzskata par nepamatotu. Uzzinot, ka Sūdzības iesniedzējs, kas strādā ar bērnu izglītību saistītā iestādē un ir domes deputāts administratīvi sodīts par vardarbību pret nepilngadīgo, Portāls nolēmis izgaismot jautājumu par publiskas personas tiesībām pildīt viņam uzticētos sabiedrībā nozīmīgos pienākumus, reizē arī apzinoties sarežģīto uzdevumu pasargāt nepilngadīgās personas identitāti.

Izdevniecība nepiekrīt, ka netika veikta sabiedrības interešu svēršana. Redaktoru sapulcē visi apstākļi un sekas tikuši rūpīgi diskutēti. Rakstā Portāls pieturējies pie sapulcē apspriestajām vadlīnijām, un tekstā nekur nepieminējis un nav devis mājienu, kura varētu būt nepilngadīgā cietusī persona. Vienīgā netiešā veidā par to nojaušamā raksta daļa bija paša Sūdzības iesniedzēja citāts, atbildot uz jautājumu: vai nebūtu ētiski atkāpties no amata izglītības iestādē? Uz šo jautājumu Sūdzības iesniedzējs atbildējis: "Tad lai katrs otrais vecāks atkāpjas no visiem ieņemamajiem amatiem. (..) Vai tad neviens vecāks uz bērniem nav bāls pacēlis, nopietni?" Citātā redakcija apzināti izlaidusi Sūdzības iesniedzēja minēto, ka par kādu bērnu ir runa. Tāpat redakcija, citējot pilsētas izglītības pārvaldes komunikācijas vadītāju, rakstā izslēgusi no viņas sacītā frāzi par "ģimenes lietu", norādot tikai, ka "gadījums neattiecas uz profesionālo darbību skolā". To darījuši tādēļ, lai strikti koncentrētos uz publikācijas galveno mērķi: vai par vardarbību pret bērnu sodīts izglītības iestādes darbinieks ir tiesīgs ieņemt šo amatu?

Paredzot, ka publikācija var izraisīt lielu sabiedrības rezonansi, kā arī, lai nebūtu iespējams identificēt nepilngadīgo, Portāls jau sākotnēji slēdzis iespēja rakstu komentēt.

Sarunā ar žurnālisti nevienā brīdī Sūdzības iesniedzējs nav minējis, ka viņa teiktais nav domāts publicēšanai. Gluži pretēji – žurnāliste konkrēti sarunā norādījusi, ka viņa teiktais tiks publicēts. Toties sūdzībā Ētikas padomei Sūdzības iesniedzējs norādījis ko citu: "Manis sniegtā informācija (..) nebija paredzēta publicēšanai". Portāls apstrīd vēl vienu Sūdzības fragmentu, kurā rakstīts, ka žurnāliste norādījusi, ka "parūpēsies, lai nav iespējams identificēt, par kādu bērnu ir runa, taču šo solījumu nepildīja – publikācijā minēts, ka cietušais ir mans bērns." Portāls skaidro, ka tā nav patiesība, jo publikācijā nav nekādu norāžu, ka cietušais ir Sūdzības iesniedzēja bērns.

Portāls vērs Ētikas padomes uzmanību, ka sava bērna identitāti Sūdzības iesniedzējs ir atklājis pats ar ierakstu sociālajā tīklā "Facebook". Pievienotajā ekrānuzņēmumā redzams, ka Sūdzības iesniedzējs, iespējams, atspēkojot nepamatotus pārmetumus, sniedz norādi uz radniecību, bērna dzimumu, ģimenes konflikta detaļām un saista to ar konkrēto gadījumu.

Portāls uzsver, ka Sūdzības iesniedzējs pēc raksta publicēšanas nav vērsies pie Portāla redaktora vai Izdevniecības redaktoriem ar pretenziju par izplatīto saturu vai sniedzis kādus savus apsvērumus, ka rakstītais vārds, piemēram, varētu kaitēt nepilngadīgajam. Sūdzībā norādītais saturs Izdevniecību drīzāk vedina uz domām, ka Sūdzības iesniedzējam vairāk rūp pašam savs prestižs. Arī administratīvo sodu Sūdzības iesniedzējs nav pārsūdzējis, turklāt sevi, kas sodīts par vardarbību pret bērnu, sūdzībā cenšas sevi pasniegt kā cietušo, ko apliecinot citāts no Sūdzības: "amatpersonu privātās dzīves detaļas tiek publiskotas uz nepilngadīgu bērnu tiesību rēķina".

[5] Atbildes vēstulē LSM skaidro, ka gan no Sižeta nosaukuma, gan satura izriet, ka Sižets nebija par cietušo, nepilngadīgo personu, bet gan par vainīgo, pilngadīgo personu. LSM ieskatā konkrētajā gadījumā sabiedrībai bija būtiski uzzināt, ka par šādām prettiesiskām darbībām pret nepilngadīgo,

sodīts tika tieši mācību iestādes darbinieks, kurš ikdienā darbā ir tieši saistīts ar nepilngadīgo audzināšanu un ir arī pašvaldības deputāts, nevis vienkārši kāds “parasts” vecāks. Tāpēc arī sodītā persona Sižetā tikusi identificēta, un Sižets bija par Sūdzības iesniedzēju. Savukārt par nepilngadīgo personu Sižetā nekas netika minēts, vienīgi norādīta viņa saistība ar Sūdzības iesniedzēju, lai norādītu, ka pieļautā vardarbība pret nepilngadīgo nebija saistīta ar viņa darba pienākumu veikšanu. Ņemot vērā, ka Sižetā netika minēta nekāda nepilngadīgo personu identificējoša informācija un ka pēc LSM rīcībā esošās informācijas Sūdzības iesniedzēja ģimenē ir vairāki nepilngadīgi bērni, tad LSM ieskatā tieša nepilngadīgās personas identificēšana nav iespējama.

LSM uzsver, ka, veidojot saturu, pievērs pastiprinātu uzmanību nepilngadīgo personu tiesību un interešu aizsardzības jautājumiem, tajā skaitā, dažos gadījumos ir pieņemti redakcionāli lēmumi neatklāt nepilngadīgā identitāti, neskatoties uz vecāku dotu atļauju to darīt.

[5] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Rakstu un Sižetu un abu mediju atbildes nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[6] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu, to skaitā par persona datu aizsardzību un bērnu tiesību ievērošanu. Biedrības Ētikas padome Sižetu un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[7] Ētikas padome secina, ka šajā situācijā sabiedrības tiesības un interese saņemt patiesu informāciju par notikušo ir bijusi augsta. Sūdzības iesniedzēja darbs bērnu izglītības iestādē un tam piespriestais sods par bērna tiesību aizskārumu pamatoti rada jautājumus par tā atbilstību ieņemamajam amatam. Sniedzot atbildes bez plašāka konteksta, pastāv augsts risks, ka no Raksta un Sižeta varētu izdarīt arī nepatiesus pieņēmumus.

Ētikas padome secina, ka abiem medijiem ir bijis grūti īstenojams uzdevums, publiski sniegt situācijai atbilstošu skaidrojumu, ka piespriestais sods nav par pārkāpumu izglītības iestādē, nesniedzot piespriestā pārkāpuma kontekstu. Tas bijis sarežģīti arī pašam Sūdzības iesniedzējam, jo no tā sniegtā komentāra Portālam var izdarīt secinājumu, ka notikušais saistīts ar ģimeni, nevis darba vai citu vidi. Arī platformā “Facebook”, atspēkojot pārmēģinājumus, Sūdzības iesniedzējs sniedzis konkrētākas norādes uz bērnu un notikušo. Arī Sūdzības iesniedzējs sarakstē Portāla žurnālistei un personīgajā ierakstā platformā “Facebook” skaidrojis izdarīto pārkāpumu kā izplatītu bērnu audzināšanas problēmsituāciju, balss pacelšanu un to, ka iesniegumu un pārkāpuma formālo konstatāciju Bāriņtiesā, iespējams, sekmējusi cita persona ar ko, iespējams, Sūdzības iesniedzējam bijis konflikts. Tādā veidā Sūdzības iesniedzējs licis savu rīcību uztvert kā tādu, kas formāli atbilst pārkāpuma pazīmēm, bet ne tādu, kas būtu uzskatāms par pārkāpumu ar smagām sekām cietušajam.

Izvērtējot Sūdzības iesniedzēja, Izdevniecības un LSM sniegto informāciju, Rakstu un Sižetu Ētikas padome uzskata, ka mediji ir apzinājušies situācijas sensitivitāti, apstākļus, izvērtējuši to rīcībā nonākušo informāciju un veikuši interešu salāgošanu, izvairoties Rakstā un Sižetā iekļaut tādas detaļas, kas ļauj identificēt cietušo.

[8] Ētikas padome neatzīst par pamatotu Sūdzības iesniedzēja pārmēģinājumu, ka Portāls publicējis tā sniegto informāciju, kas nav bijusi paredzēta publicēšanai. Medija uzrunātajam cilvēkiem ir jārēķinās, ka medijiem ir tiesības brīvi rīkoties ar informāciju, ko tas sniegs medijam. Vienlaikus medijiem pastāv dažādi pienākumi, kas attiecas uz tās apstrādi un izmantošanu, piemēram, izvērtēt publiskojamās informācijas atbilstību dažādām likumu un profesionālajām normām. Tomēr saņemot informāciju, medijiem nav pienākuma papildus saņemt atļauju to publiskot. Sazinoties ar medijiem par sensitīviem jautājumiem, tas īpaši jāņem vērā.

[9] Ētikas padome atgādina medijiem, ka jautājumos, kas skar bērnus, nepieciešamība atklāt vai dot norādes uz to identitāti jāapsver īpaši rūpīgi. Tas jā dara arī situācijās, kad informāciju, kas ļauj identificēt bērnus, ir atklājusi vai ir gatava atklāt trešā persona vai to bērnu vecāki.

[10] Ievērojot secināto, Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Toms Ostrovskis balso, ka ne LSM, ne Izdevniecība un Portāls NAV pārkāpuši Biedrības Ētikas kodeksu.

Ētikas padomē nolemts:

1. LSM, Izdevniecība un Portāla rīcībā NAV konstatēti Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumi.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam, LSM un Izdevniecībai.
3. Lēmumu anonimizēt.
4. Anonimizēto lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.